

ოცუნა

№ 2

ჩხრება, ჩხრება, კიდევ ჩხრება!

დღეს ქუჩაში გამოვედი,
გამჩხრიეს და გამომჩხრიეს...
ცოტა იქით გავიცვალე,
შემჩხრიეს და შემომჩხრიეს!
მოუხვევ მარჯვნივ მთარეს,
წამჩხრიეს და წამომჩხრიეს,
ახლა მარცხნივ გავეძენე,
მიმჩხრიეს და ამომჩხრიეს.

გადავედი სხვა ქუჩაზე,
ჩამჩხრიეს და ჩამომჩხრიეს...
მივაშურე ისევ ეზოს,
დამჩხრიეს და ამომჩხრიეს
კიბეზე რომ ავდოოდი,
გადამჩხრიეს, გალმომჩხრიეს...
ოთახშიაც კი დამიხტდენ,
იქაც მჩხრიეს, მჩხრიეს... მჩხრიეს...

ეს მუდამ დღე ასე არის,
გადის თითქმის ორი წელი,
მაგრამ ბომბა ვერ მინახეს,
არ ეშველა არაფერი.
ჩხრეა, ჩხრეა, კოდვ ჩხრეა,
შემჩხრეა და შემომჩხრეა,
გადამჩხრეა, გალმომჩხრეა,
ჩამჩხრეა და წამომჩხრეა.

8-

ეპისკოპო...—სულის მამები! ამ უჩქ მოძლვარსა
სულის ანაფორა კვლავ გადავაცოთ,
რომ მონასტერზე საღმე გვეგზავნოთ
და იქ ვიზ უწინ—ღმერთი ვალოცოთ.

თათარიშვი...—რაც გინდ მიყავით—მე ცნაფორას
აღარ ჩაეიცამ! არა და არა!..
რაც აქამდისინ ხალხი ვატყუე,
ჩემი სულისთვის ისიც კი კვარა!!

სააღდღოში ვანტაზია.

მატერიაზმ მოისურვა
სააღდღოშით ქვეყნის ნახა,
მაგრამ ჩემი პალიცამ
მსწრაფლ შეიტყო ეს განზრახვა.
მოსწყდა ზეცას სხვით მზისა,
გაგვიიშუდა ქვეყნათ ბნელი

და იქსო მაცხოვარმა
განიჩხასა საქმე ძნელი...
გადასწყვიტა, სააღდგომოთ
ჩემი ქვეყნის კვალიდ ნახა,
მაგრამ ჩემი პალიცამ
მსწრაფლ შეიტყო ეს განზრახვა.

ან კი ქრისტემ რა იცოდა
მთავრობის ჩეენის ხრიუა,
რა იცოდა, თუ ზეუშიც
ბლომათ ყავდათ ჯაშუშ-შპიკი.
ძირს დაუშეა უჩინარათ
და თფილისში განწდა იგი;

(მაგრამ თქვენს მტრეს, რაც აქ დახვდა
სააღდეომო მას წეს-რიგი!)

ნახა ჭურა ჯართ სახე...
პლოცუა თას-გვარი
ხელში რკინის სჩხუტელით
ახმახა და საზიზარი,
იქ ყაზარმა, აქეთ ციხე...
თან „პილატებ“ ნახა ბინა.
გაახსნდა რიმის ჯარი
და მაცხოვარს შეეშინა.
მსწავლ გადცვა საზოხლი,
არც მდიდრული, არც თლა გლახა;
სობოროსთან მიირმინა,
მოსურეა წირვის ნახვა.
აქ კარგში დახვდა კაცი
ახალგაზრდა, რკინით ხელში,
მოიმარჯვა მან ეს რკინა
და შემოკერა საფეხულში.
უდიგრი საქციელი
ქრისტემ მისვან არ იწყინა;
სოქა: „არ იცის, რას იქმოდის,“
თანაც სიმწირით ჩაიკინა.
მიუბრუნდა და ტებილი ხმით
მოდარაჯეს მოახსნა:
რისთვის უდგას ამ სობოროს
და აქ ის ინ დააყნა?
მაგრამ თურმე პარებს უკან
იდგა კაცი გამცემელი....
უცყვებ გაჩნდა მოსურია
და მაცხოვარს სტაცეს ხელი.
დაუჩნდიკეს ჯიბეგი
და გაუსკდათ საწყობებს გული!!
(ტუსალი ოლორ აღმაჩნდა
ერთი ცალი გროში ფული!!!)
ბრაზ მოსურმა ბოქაულმა
ერთი რჯულზე დააგინა...
და „უქსატუს“ ბნელ ჯურლულში
მიუჩინა იმას ბინა....
მეორე დღეს უჩასტუკიდნ
„კიმენდან ტში“ გაამზადეს;
აქც მთელი დღე აწევლეს,
დასტანჯეს და გამჭრეს.
ბოლოს, რაკი ვერ უპოვეს
იარალი ან სხევა რამე,
აქმარეს ის, რაც რანჯა
ორი დღე და ორი ღამე.
მხოლოდ ეს კი დაავალეს.—
ჭალაქიდან მსწავლ გავიდეს,
ან ბაქოში ჩაისალოს,
ან ქუთაისის გადავიდეს.
რაკი თავი დაახწია
და „პასპორტი“ დაიხელა,
ხაშურისკენ გაემართა
ქრისტე ღმერთი ნელა-ნელა.
ნიჩაში რომ ჩამოვიდა,
დაედევნა მას „ტარშინა.“
„პროპაგანდას“ მიასცია
რამც ძალზე დაშინა
დაიკირა და მუხლამდე

ბინძურ წუალში ჩაიყნა;
ენა მის როგორ იტყვის
რაც მას ტანჯვა მიაყნა.
„რომ ნიჩბისს სამთავროში
აღარ დასძრას ერთი ენა,“
ეს პირობა ჩამოართვა
და ისევ გზას გაუყენა.
სალამის უამს დაღლული
სურამერეკ მიდის ვაზე,
მაგრამ, რალაც სახიფათოდ,
შეეხება აბაზაძე.
გადასძახა ყიზილაშებს,
რომ შეეკრათ ეს „რამელი“
და კაცისა მცამელებმა
გაუბაწრეს ქრისტეს ხელი.
თითონ ცხენებს მოასკულენ,
ბედოურს თავს ვერ უპერენ,
ქრისტე ფეხით გამოიგდის,
მათრახესაც გადუჭერენ.
თუ რომ შესდგა, ან წაიტა,
წაქიდებენ ყოფას მშარეს...
და ამ გვარათ, ძალ-მიხილი,
ის ბაქრძეს ჩამოვგრძეს.
ნაბალიქა მოუწონა
აპაზაძეს ესე კეცევა...
უთხრა: ამგვარ საქმებში
მს თვთ ქრისტე შეეწევა!
აქაც „იჯლა“ ბნელ საკანზი
ეგ „რაზმელია“ მცხოვარი
უქმელ-უსმელ-უსინათლო
თოთქმის ორ დღე ნახევარი.
ბოლოს დართეს ისევ ნება,
იმგრევთი გამიირისა,
ისე კი, რომ სურამისკენ
მან კვლავ აღარ შეიაროს.
გაემართა სოფელ-სოფელ
და მიერდა გარევარინოს,
აქ მას არენ ევლება,
რომ ღამით არ დაამინოს.
მაგრამ თურმე სახლში იყო
„პრაპურჩიკ“ საგნელი
(ქიოშეთისა „დიქტატური“
და სავანის მამა მცეველი).
„უქბო“ პირი რომ მოვდა,
იყოსა და დაიგეშა....
(მექებრების ჯიში მოსდევას,
თქვენ გაგიშეხელ ნამუს ქვეშა)
მაგრამ ქრისტეც გაეჩინა
და დაუსხლტა მტარელს ხელით...
(წვერებს იღლეჯს სავანელი
სიბრაზით და სისულელით...)
კორტოხის გზით გადიარა
და რავაში შესდგა ფეხი,
მაგრამ სტრატეგი ბაქრაძენი
თავს დაატყდე როგორც მეხი.
დაედევნენ ეს მშეცები
დაგრილნი კაცის კვლაზე...
ბევრი ტყვიაც მიაყარეს...
(მაგრამ ფუჭათ მის იღბალზე).

მიატყოვა ქრისტემ რაჭა...
და შორაპანს მიაშურა,
მაგრამ აქაც სდარიველდა
დაგეშილი ბერი ტურა.
ჭათურის „ნამესტნიკმა“
მსწრაფლ შეიტყო ეს ამბავი
და კედია ბოქაულმა
ერთობ ისახელა თავი.
საჩხერეში ჩაუსაფრა
გზათ მომავალს რაზმი დიდი.
ყვირილოზე სულ აჟარა,
თუ კი იყო საღმე ხიდი.
შეაღამის უამს დაინახეს,
მოდის იგი თავ-დახრილი,
ხუჭუჭი და შევი თმები
მხრებზე ჰქონდა გადმოყრილი.
სტაცეს ხელი, დაიკირეს
და გაუკრეს უკან მკლივი.
ერთი ყვირის; „თბაზე ვატყობ,
სწორეთ არის მოსალივი.“
ზოგის აზრით „რაზმელია“,
ზოგს ჰგონია „პრაპაგანდა“
ამ საქმეზე ყვირილიდან
მახარაძეც ამობრიძნდა.
თან ამოჟვე აბაზიძე
სტრაუნიკებში პირველ თქმული
და გეწია ჯაშუში შორის
უსწორ-ბაღლო და განთქმული.
გაჩერებს უცხო მოყმე
და ჩვენება გამოკავიხეს,
თუ ვინ არის, ან სად მიდის,
დაწერილებით ყველა ჰკითხეს!
ბოლოს, დოლი არენის შემდეგ,
ქუთაშე გამგზავრებს...
(„გზაში თუ გსურო მოკალითო“,
ჩემათ სტრაუებს დააბარეს).
ლოთოვანა სტრაუნიკები
ერთ დუქანთან დაეკითდენ,
მოითხოვეს პური, ლეინო,
გადაპრებს და შეეკიფდნ.
ამით ქრისტემ ისარგებლა,
გაიქა და მიიმალა.
გადალეშილ კაცი-მჭამებს
გამოავლო პირში ჩალა.
იმავ ღამეს გადიარა
რიონი და კოპიტანარი.
წყიმა იყო უსა მცელია,
შევი ზღვიდან ქრილა ქარი.
მეორე დღეს აბაზაში
ძლიერს ჩავიდა დაზან ცული,
წვიმისაგან ამოწუნწულს
თან შიშილით უცეს გული.
ახლა ნანობს ამ გზავრიბას,
სწუსს, რომ ქვეყნათ ჩამოფრინდა.
ამ ღრუს კასტრა ცულია
აბაზისკენ გამოფრინდა.
ვიღაც მღვდელმა უჯაშუშა
და უჩვენა მისი კვალი,
მაგრამ ტყვილა! მაცხოვარი

ლანჩხუთს იყო მიმავალი. მაქიაშვილს, რა თქმა უნდა, ეს საქმე არ დაემაღა, ლაპარტყავის და კოწიას მისი პოენა დავალა.

შეწრიალდა მთელი მხარე — ინგუში თუ ყიზილბაში, აქეთ ნინო დადანი, იქ ნიკოე უსტაბაში. სურებიდან დაწყებული ვიდრე მიქელ-გაბრიელი ყველა კუთხი დათარეს, შვარმ დარჩენ ცარიელი.

დაჩამახადა ტოლმაჩივი

“გუბერნატურა-პოლკოვნიკი”

სწერს რომ არ ყავს ღლეს ჯანმრთელიდ მას რომ, უნდა ის სტრაუნიკი.

თორემ იგი საღმომდი გაძაწრავდა „უცხო სტუმარს,“ თან ნადავლას არ მოიტანდა სოფლებიდან არმიოც ტომარს. მაგრამ თურმე სახიფათოთ აღდგომისა წინა დღეში, ოოცა გოჭებს ყიდულობდა, ტყვეო დაცვებს სავეთქეულში. დღეს ლოგინათ ჩაგრადნილი სულს თვისსა კბილით იქრს. და იმ უცხო პროპაგანდისტს აბა, მითარ, ართ დაიკრს!

მაგრამ ზენა განგებას ცავისა აქს სამრთალი.

გურიაში კიდევ დარჩა ერთი გიფე და აბდალი.

სახელი მისი სეფვ,

ბასილეთში უქეცს ბინა,

(წელიწადზე მეტი არის,

რაც ის ხალხმა შეარცენა)

დატრალდა ჩენი სეცე

და იპოვა ის „სტუმარი“.

ავათმყოფი, გლეხთან იწვა

და სდიოდა თოლის დარი.

წამიაგდო ლოგინიდან

და ტოლმაჩევი მიუჟარა.

თითონ ფიქრობს: ვაუკაციათ, გადარია მთლიათ ქეყანა!!

ოზურგეთში წერისამებრ

ჯერ სცემს და გაწამეს, შემდეგ ვანო ცნის უფროს ჩაბარეს იმავ ღამეს.

შეორე დღეს დილიანთ

„სინედრონს“ ქრინა „სუდი“ და გადასწყდა, რომ ეს არის,

აქ რომ დასკრა გოჭის ქურდი. მიუსაჯეს სამუშაოზი.

ატორე გლეს დილიანთ

ან ირკუტსში დასასაფა,

ან იცი წლით არხანელი.

ეს იმიტომ, რომ ეკრ ნახს მისი ცუდი ნერვები,

თორემ მისი გადარჩენის

აღარ იყო სულ იმედი.

ზირველ ეტაპს გააყოლეს სხევებითა ერთათ გადამეული, უკან ცხენით კაზაკები მიყცებოდენ დაბაზული.

ვალდებულს და დასუტებულს არ შეეძლო სხვებით ჩერნა, მაგრამ დასტეს მოთახები და ცხენებმა იწყეს კენა. გაუქირდა ქრისტეს საქმე, ვერ გაულო მადებ კნებას; ისევ ზეცას მისურა და დამთხოვა მეც აღნებას.

გემაკი.

დუმა და ხალხი.

დეპუტატ ზურაბოვის ინციდენტი. როგორც საჩუმშინ და არა საჩუმშინ წყარიებიდან გავიგეთ, დეკ. ზურაბოვის უთქამის: „მანჯურიაში იაპონელებმა ჩვენ ჯარი დამარცხეს.“ ისიც უთქამის, რომ „დღეს — დღეშით ჩენი მხედრობა მხოლოდ „შინაგარ შტრიბზე“ არის შესაცი და გამზრავდეს. “რადა ლაპარაკი უნდა, ამ „უილისწამებას“ ვერ მოითმონდე ჩვენი შეგრძნობა და აი „შეურაცონილი“ თავმოყვარება უკვე მოითხოვ დეკამოუნიერებას ზურაბოვისგან. მის სახელში მოსული ექვსას მოყვარებულის მოიცავს სამოცდა ერთი მუქარის წერილი, კისგანაც ჯერ არს. — მათგან 348,007 წერილი მარტო კავკასიოდან არის გაგზავნილი.

დუმის სტატიტკიურმა ბიურომ გამოარკია, რომ ყველა მუქარის წერილის წევთხოს დეპუტატი ზურაბოვი მხოლოდ 28 წელიწადს მოასწრება, თუ დღე და ღამეში რავა-რევ საათს იყითხას. მაგრამ ხულიანთა მთავარი შტაბი უკვე მის მოსალავათ ემზადება და, ცხადია, ბევრი წერილი, კისგანაც ჯერ არს. — მათგან 348,007 წერილი მარტო კავკასიოდან არის გაგზავნილი.

პირადი მანახელები. დეპუტატ ზურაბინი ბინაზე საათში 407- გვირე 1281 კაცადე მოდის დული გვირავევათ. ასე რომ კირაში დაახლოებით 60,000 დუღლი უნდა გამართოს და ექიმების გამოკლევოთ ეს შეუძლებელია.

კრუშევანის მგზავრობა. აი ახლო მოაგალში ჩენის კუთხეს არა ჩენეულებრივი სტუმრი ეწევევა. ადგილმდრივ ხულიანთა დასაუკრთხეობას მოისი პევობა-კრუშევანი. შეუძლებელ პორტატის განზრავის აქვს იაბაზულის ცხინვალი, სურამი, კულაში, ლილაში და სხ. ცხადია მიყვალებულთა დეპუტატს განსაკუთრებული მინდობილება აქვს, ვინიდან აღნიშვნულ სოფლებში უმთავრესა ეგრაელები სახლობენ.

კეტეტბურგის ღუმიდან არაუგრძნ გამოცდა. ერთად-ერთი გომირჩენა ისაა, რომ დეპუტატებს ეძლევათ თოთ თუმანი დღეში. რომ დუმი დაეშვალოთ, ეს დაეკადებოდათ დეპუტატებს. კიდეც მიმონ ან გამწარდები დუმი — ისნია!

დუმის სუნი ეცათ ჭაროველ. შემამულებელს და თავ-მიმწერნიკე იმეორებენ: ხალხს აფგანი კი არ უნდა, აფგანის დამუშავების ცოდნა და კიდეც მიტომი იპრეტივით იყო. ეს ლიბერალური კლიმატიც კურებია!

სას. დუმის დეპუტატებმა მარტო შეეცვი დეგვაში შიგნილ გარსების მუშავათ წრიოვე. კამირისაგნ. „რადგანაც რსუსების მუშებს აბლი მოსვალში მიმედ და სეინოშული ბრძოლი მოგველის და ლაბანაც ეციროთ კრისტიან ერთობეს არ შეუძლიანთ თავისუფლებისათვის ერთ გული შევნებული ბრძოლა, ჩვენ 15 მარტის კრებაზე დავადალინეთ მოვერიდოთ მაგან სახელებს და მთ ლი ჩვენი უზრაღლება გარანტისუფლების საქმეს შევცმიოთ.“

ხალხი. მიხაილიშვილი, დეკოს შეუთა მონილობლიდან უდმრტეს პროტეგერს ვა-ცხადვებ კორსების კაშირის დადგენილების წინააღმდეგ. ჩენ არ გვნიდა რსუსების მოითხოვოთ მცირებულების გვარე და მუსულმანებივით გამგზავრუნობი მინისტრებმა მოქალაქეთა რიცხვიდან. ამტომ ჩენ გარვაგრძობა შეაჩერება მა-გარი სახელებისას. „ისევ და ისევ დაინითა....“

შონილი მოიცავდნი.

რამი — რუმი.

კუთათურეს ნება დარ უს ისეირნინ საში ლამე, მეგრამ მინც ეგრ იბილეს სიხარული და სიად: რავი ერთხელ მინტერნენ ეცს ს აა ზე დაინების, — ღრმაში ძილოფების და გამიმკიცნები და ფინანსობაში.

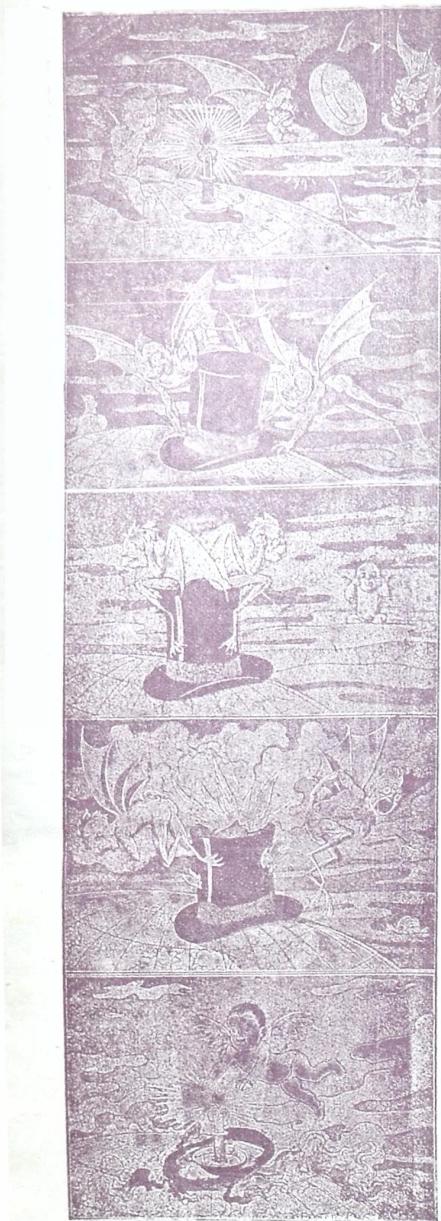
სტატიტკიურმა ბიურომ გამოარკია, არა არაც მარტო მანახელების და მუშავების კულტურული სამდგრავოს მეცნიერებების და მუშავების გამოცდა.

სიხომლებსაც არ აწესებდ არა კარგი, არაც ევროპი და ფრანგისათვის შევცვენ და კანკონი და მათ გადა ამა არ არის არა კანკონი! ბათ მხარიში უდაგა, არაც ეს არის ლილაც კატარას და სამეცნიერებებში გამოკირდნის შეუძლებელია.

თავის მდგრადი თავის მალულა სწევს

და აფეთქეოდი შეტანული კულტურული არა კანკონი! არა ცეკვა, არა მას არა გამოკირდნის და მუშავების კულტურული სამდგრავოს მანახელეობა.

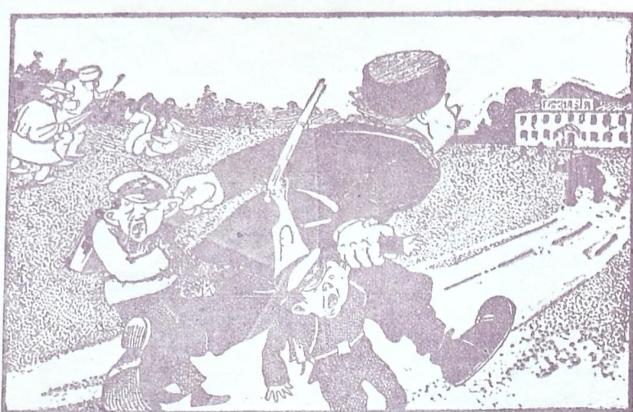
შიმინო.

თავისუფლების თავ-გადასავალი.

პროპერტი.

ს. მათეოზი. „შინაურ მღვდელს შენდობა არ აქვს“ იტყვიან და სწორეთ ეს ითქმის ჩვენს მოძღვარ სამსონ შენგვლის „შესახებ“. ჯერ იყო და სოფ. კეთანის მრვვლმა ის „ცხენის ქურდის“ სახლით მონათლა, ახლა სოფელს მათხოვან შენაც ვერ დაიფასეს მისი ლირსეული მოღვაწეობა. რა ვეუკო მერე რომ მღვდელს დღეენდელი სახალხო მოძღვაწეობით.

მოწაფეები საეგზამენოთ.

არ მოწონდეს! მაშ რიღას მღვდელი იქნება ის, თუ ერთი კაცი ციხში... მაგრამ ეს ცყველაფერი გამოიყიდა უკანასკნელი მოღვაწეობით. სამონგადალალ-მაჭან კლობა დაიწყო. ის უსაქმოთ დარჩენილ ხალხს ადგილებს იძლევს, რისოვისაც სულ მიირე სასკიდელს ქმარობილდება. მართალია უმეტეს ნაწილათ ფულებს სკამს და ადგილს არავის აძლევს, მაგრამ განა მღვდელს ჭამა არ უნდა? ის ამისა და მრავალი ამგვარი საქციელისათვის გმბურიან სამსონ შენგვლისა და მოღი და ნუ იტყვი „შინაურ მღვდელს შენდობა არა აქვსო.“

გველიძე.

სად. აქსაცა. სადგურის უფროსის თანაშემწერ ნიკოლოზის ორჯონიშვილ შესანიშნავ თხუფლებას სწერს. წიგნში აღნიშნული იქნება „აქტაფის რევოლუცია“ და ნიკოლოზის ყოფილი „მამანაგების“ მოღვაწეობა. მიხელის.

მიხელის.

რთ. (რაპი.) ქნავ ჯაბეკო, ზიქიკო და მიხაემ რინს აღმინისტრაციას მოხსენება წარუდეგინს შემდეგის შინაარსით: „თქვენ მიერ პოძებული ბერდენის თოფები არ გვყოფის გლეხების შესაშინებლათ. სამკინოა თითო ქრისტე თითო ზარაბაზი. აგების არის უჩიჩი გლეხები ამითი მანიც მოვიყენოთ ქუაზე“. მთავრობას დახმარდა აღუთვეშმ მათთვის.

სხვაგა. (რაპი) ჩვენმა მღვდელმა ვ-გ—ნმა აპა წინეთ სტრაფების მათრახებით

აიღო დრამა. როდესაც სტრაფიკები დრამასა ჰკურეფლენ სოფელში, მი ჟამა სულიერი მამა სოფლიდან ივლტოლა. სტრაფიკების მათრახებით აწილებულა ხალხში სულიერმა მამას საყველური გამოუცხადა. სულიერმა მამაშ თავი ასე იმართლა: „ხომ იცით, მე აღებ მიმცემი კაცი ვარ; ხარების სყიდლათ წასვლა მინდოლა, ფული არა მქონდა, აბა რაღა უნდა მექნა, თუ არ სტრაფიკებით ამეღო დრამის ფულიო.

რაჭელი შურდული.

ნაკვეთი და დაგაკვირდი.

ერთხელ ირ კაცს ჩხები მოუვიდათ. ორივე მოლასთან გაიცემა საჩივლელად. როდესაც ერთმა მოახსენა ყოველსისფრი, მოლამ უთხრა, მართალ ხარო. ამის გაგონებაზე მერჩებ მოლას უშებყოფება გამოიუცხადა. მოლამ მასაც უთხრა: შენც მართალი ხარო. როცა მიმირინან წაეიდნენ, ცოლმა უთხრა მოლას: კაცი! ან ერთი იქნებოდა მართალი, ან მეორე. შენ კი ორივე მართლით იცანიოდა?

მოლამ მიუგო: შენც მართალი ხარო. ვინ იქნებოდა მართალი?

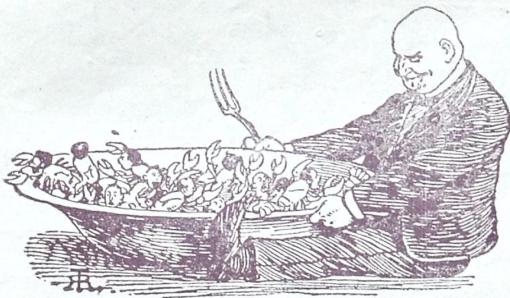
გლეხი ვანო.

ერთ განების რედაქტირდნ გამოიკიდა ორი თანამშრომელი. კარებში ერთი მეორეს შესთავაზობდა პირველად გასვლას. ხანში შესულმა უთხრა ახალ-გაზღალს: თავადთ ხარ, პირველად გასვლა შენ გეკუთხის — წარმავალი ხარო! ამაზე თავადმა მიუგო: ჩვენი ქველი ცხოვრების ისტორიკული შენ ხარ, წარსულისაკენ გეზიდება სული, წადი ბარემო. აქვე შემთხვევით მესამე ქმაწვილი კაცი წამოეს-წრიან და მათლათ: შესატრიტელადაც გაეტევით ცხოვრების კარგიდან, ისეც ართოვე დაგვანგბული ბრძნელდებით. შევდარი მეცდარს ეკიდებოდა, არივე კი სამარის კარებისაკენ მიღიოდენ.

Մարդու բանակը և մինչև ժամ

— Տաքո ցամանեցետ, ու լմյուրու ցի՞ամտ, ի՞մո Ապշրջմացածու! մաս Շըմաց, հաւ մի პորտու լու Հազարց, ովքենո և սուրցունու գայմապոռցունց մալուն միմելունց.

Ազգականուց ճագումոծներ.

* *

Սամուլը և մյույսու քառակը
նայում է, մասարաց
յիշումանցուն սիրու-ծագալու,
յիշումանցուն մտցարց և մից,
սլուղու, ցալուն հնասայլնու,
մուշահնու յիշ յնանց,

— Համար ահասակունու,

Ոնթյունանցուն հինոցնոյն.

— Ուն կը Երևանի! Եցրե հատ ցամեմահերթու?
— Եցու! Եղան կը Երևանի! Մշոն յերու, ծից, Կոմ-
սկը պատուի դա և սեցա ամիսանցին պայլու ի՞մ Եղանի ցա-
լունա և ցիլու կո... միշունուն սամուամուն!!!

Առարջանու յիշուս գիշանց,
Սովորմանց ուն Շիշունունու
յիշ հաշուլս և յիշ միշեմանց
— Ըստեց յ՛՛մայի! — Տօներու լրաս
Մահեմանց հալապանց,
Յիշում լուգատ ցամախցինու
Ցամակունուն սրտերուս ցամանց
և ա՛յահատ յամատունց
Տօնուսս և սամահալոնց...
(Եղերաց հա այտ ցամապոռու
ան ամ կը պայնալ, ան ոյ յանց?)

Ցոնց յո ուրս մա ցմինհու
Տօնուն այս և սուլամանց,
Առայցալու, լայույշունց
ամ սպասար մատ ծիմունանց.
Մյ պագանուն այս պայնունց,
Ցամանատ ազգայանը ամ ի՞մ աչհանց:
Ցատու ծիմունա ցամակունուն
հալապ անալ յանդանց.
Ու տպ այս ա՛ ոյներին,
Ցամակուն սպասար ի՞մ պայնունց
և յալամու լամունունց
ամուսանա լոյնտ նշանանց.

ունչունունուն.

Բ.

თარაგოლი აგავავი.

(ზღაპრისებური).

იყო და არა იყო რა, სიმართლეშე უფრო მწარე და ცოდნაში უფრო ტეილი რა იქნებოდა? იყო ცხრა მთას გადამა და ათ ზღვას იქიდ ერთი მამავალი, სახელით ლომაცი, რომელსაც წესათ ჰქინდა თურმე დადებული: როგორც კა გაიგონებდა ესა და ეს შენი ყმა საჯაროთ სიმართლის მეტყველია, მაშინვე თავს წააგდებინებდა... სიმართლე ცე-ცხლით, ბრძანებდა მამავალი, ზღვულება შეინთ, კერძი სახლის კერისთვის დი-დი სასარგებლობა, ხოლო გარეთ გამო-ტანილი, შეძლება მთელს სახელმწიფოს მოედნებს და ერთინან გადაძუულს ცვე-ლაფეკი, რაც ამდენ სუუკუნთა გამხა-ვლობაში ჩენან წინაპრებს მოუმარავებით და რითაც ჩენ სული გვიდეს და ცცოლებთა.

ერთხელ გამავალს წარუდეა შეექრთა-ლი და შიშისაგან ფერ შერალი ნაზირ-ვესირი, თაყვანი სე და მოახსენა: დი-დებულო მამავალი, შენი საბატონის ამ და ეს ოქში გამოჩერილი ერთი შეშელ-შეიერი მწყებელი, დაის დაბათ და სოფლის და სიმართლეს დაადგეს. გვინდო-და, სანამ შენ მოგახსენებდოთ, მანამ გავავლებით დადებებით თავით ასე მის და დაბათის თავით და სიმართლის მოყვანილი მოკლებელი სიმარ-ლისა.

მამავალი შექრთა, ეცვალა ფერი, ფი-ცხლავ შეყარა ლაშეკირი, იახლა თავისი პირზე და გასწია იმ თემში. ისეთი ჩერი ტარებით მიპრანებოდა მამავალი და შეყავალი ლაშეკირი, იახლ შენი ბრძანება და ლაშეკირის ძალა, ისე შეუძლებელია მისი ხელში ჩაგდება.

“ამავალმა შეკრა წარბები და მიუგა:

იცრდე ჩემგან, შეიღო, რომ სიმართლე, მაძარტთა და მდი-დართგან ნაქადაგბი, უბედუ-რება მამავალისაფის; ხოლო სიმართლე, შეშელებისა და მშეგებისაგნ ნაღლადები, ნა-მდევილი დვითის რისხევა ჩენდა დასასჯელათ მოკლენილო.

მამავალის პირმში ერთგული შეიღო იყო მამავალის, ამი-ტომაც მოწიწებთ იუწყა და იყვლისხმა, რაც მან უბრძანა.

მალე მიყიდენ იმ თემში, სა-დაც იყო საშიში შეადგებელი სიმართლის მოკლენილ იყო.

თემს გავგო მამავალი ლაშე-რით მობრძანდებათ, და ყველა დიდი თუ ჰატრა მორთულ-

მოკაზმული გამოეცება. წინ იდენ თემს უხუცესი, თეთრ წევრინანგბი, თაყვანი სკეცს მამავალს, დაუვეს გზა ფინნდაზით და მიართეს ხონით პურ-ჟარილი.

მამავალმა სალამი უწყალობა, დაუუპა-ვა, მამაშეილურათ დარიგა და ბოლოს, როცა იფიქია—ახლა კა ყველანი ჩემს კუკუზე მოყიყანებო, მოთხოვა მათ ის შეშეელ-შეიერი მოალადებელი სიმარ-ლისა.

მთელი თემი, როგორც ერთი კაცი, ჯერ მუხლზე დაერდა, მერე განგარათხა მიწას და მორთო ქვითინი. წამოდგა მათგანი ერთი, რამა მოხუცი, იმ თემში ყველაზე უფრო საპატიოთ მიჩნეული კუკუთ, გამოუდოლებით, ზაღალ ზენ-ბით და სიმართლის მოყვარებით. მოკუ-დალებით მიუხლოვდა მამავალს, მიწამდე თავით კცა და ნებართვა თხოვა მო-ეხსენია მთელი თემის გულის ნადება.

დასტური მიღო, ალენი, ბავენი და მასხსენი: „ისმენ მამავალთ-მამავალო, ცხანკნე უუკუნისადე! მშენ, მშის-მმე-ბი, პაპენი და პეპრანი ჩენი და ჩე-ბი, პაპენი და გრერანი ჩენი და ჩე-ბით თვითონ ყურ-მოკრილნი ყმანი და ფერხთა მტერენი სუფილა და ვართ ხელმწიფე-ბისა ლოოვენისვენებულ წინაპართა შეხთა და აგრეთვე შენი, პიო, დოთისა მიერ გვირგვინსან მამავალო! უცველ-წყალე და გვაჩეუდ ერთი შეშეელ-შეი-ერი მწყებელი, შემუგდე მარტო ადგნ სიმართლის მიმართობან იყო და ცე-ცოლობით მას. მე მომალით, სი-მართლისთვის თუ კაცი მოკლებგან!“

კეივერი მომარჯვა შები და ის იყო უნდა დარეღდა თავ-მოყრილ თემს, რომ ამ დროს ხალციან გამოიყიდა ერთი კონ-კებ მოსილი, ლარაბი ყმავილი კაცი, მიუხლოვდა ნაზირ ვეშის და ჰელრა: შეაჩერეთ, ბატონო, ლაშეკირი, —მე ვარ ის მწყებელი, რომელიც ვესა სიმართლეს და ვერტცყელებ მას. მე მომალით, სი-მართლისთვის თუ კაცი მოკლებგან!

კეივერი მამავალმა შეაჩერა მაშინ გულ-ში იცი შეკრა: ვა, თუ ეს სხვას და-ნაშაულს კისრულობს და თვითონ კი ის არ არის, ვისაც ჩენ დევენთო? და გა-დაწყებითა თვისი გულში, გამომასებოდა და გომოეცა იგი. თუ კეუიანური პა-სუხენ მითენა, ხო რა, კარგი, თუ არ და ის ეჭება: ბრივი სიმართლეს ვერ მისურებოდა და ჰელა:

—მუნანი ძალი ჯობით თუ ბედაუ-რ ცხეიონ?

მწყემსინით, ისე მამავალიც ერთი ლეთის მიერ ნაურთხი საში ნიშნით; ხელმწიფობით, უფლებითა და სიმართლით! უმა, დამჩერებელი სიმართლისა, მიტაცი-ბელია მამავალთ ხელმწიფების ასევებითის ნიშნისა და მაშინადამე, ორგულიცა. იგი უნდა დაისაჯოს სკველილია!“

ეს თემი თუ არა, მამავალმა უბრძანა: ლაშეკირს შემოექალტა იქ მყოფი ერი, მოექდანა და თვის მოექრა იმ შშიერ-ტიტელ მწყებესითვის. განაცის ასასრუ-ლებელ თავდარგისათვის მამავალმა იქ დატყა ნაზირ-ეჭებირი და თეთონ ამა-ლით გაემართა სასახლისაკენ.

დეთისა და მამავალის ძალიან მოშიშ-კაცი იყო ნაზირ-ეჭებირი. ებრალებოდა და უყვარლ ყოველი ხორციელო-კაცი, მარა სხევებზე უფრო მამავალი და მამავალშე უფრა-ცა თავის თავის გულმოლუსინეთ შეუფა-ვა მამავალის სიყვარულის გამი მი-სი ბრძანების ასრულებას და მოლაშქრე-და დახმარებით გაფარიცებდა ექცდა სი-მართლის მქადაგებელ იმ მწყებეს, მარა ვერას გაზა: თემთაგანმა არავინ გასცა და გარეგნ ნიშნით—შეშეელ-შეიერო-ბით ვერ მასგნეს, რადგანაც იმ თემში, როგორც ბერგან სხვაგანაც ბელნიერ მამავალის სამულობელოში, თითქმის კველ-ა შეშელ-ტიტელი იყო. ბერი იფი-ქრა, თუ რა ლონისძიებით დაგომოდა სა-წადელ კალს, და რომ ვერავერი მოი-ფერა, შემინდა: ვა, თუ მამავალმა თა-ვი მე მომენს სიმართლის მიალადებელ მწყებესის მაგიერა! თავის-თავის სიყვა-რული მტყინვარეთ მოგენისა მის გულს და უბრძანა ლაშეკირს: გაწყვიტეთ მთელი თემი დღიდან-ცარარინათ, არ გამოკრ-ჩეს არავინ სულიერი, და მაშინ ის მწყებესიც გამოესალმება წრიასი სოფელისო!

ლაშქრამა მომარჯვა შები და ის იყო უნდა დარეღდა თავ-მოყრილ თემს, რომ ამ დროს ხალციან გამოიყიდა ერთი კონ-კებ მოსილი, ლარაბი ყმავილი კაცი, მიუხლოვდა ნაზირ ვეშის და ჰელრა: შეაჩერეთ, ბატონო, ლაშეკირი,—მე ვარ ის მწყებელი, რომელიც ვესა სიმართლეს და ვერტცყელებ მას. მე მომალით, სი-მართლისთვის თუ კაცი მოკლებგან!

ლაშქრამა მომარჯვა შები და ის იყო უნდა დარეგება თავ-მოყრილ თემს, რომ ამ დროს ხალციან გამოიყიდა ერთი კონ-კებ მოსილი, ლარაბი ყმავილი კაცი, მიუხლოვდა ნაზირ ვეშის და ჰელრა: შეაჩერეთ, ბატონო, ლაშეკირი,—მე ვარ ის მწყებელი, რომელიც ვესა სიმართლეს და ვერტცყელებ მას. მე მომალით, სი-მართლისთვის თუ კაცი მოკლებგან!

კეივერი მამავალმა შეაჩერა მაშინ გულ-ში იცი შეკრა: ვა, თუ ეს სხვას და-ნაშაულს კისრულობს და თვითონ კი ის არ არის, ვისაც ჩენ დევენთო? და გა-დაწყებითა თვისი გულში, გამომასებოდა და გომოეცა იგი. თუ კეუიანური პა-სუხენ მითენა, ხო რა, კარგი, თუ არ და ის ეჭება: ბრივი სიმართლეს და ვერ მისურებოდა და ჰელა:

—მუნანი ძალი ჯობით თუ ბედაუ-რ ცხეიონ?

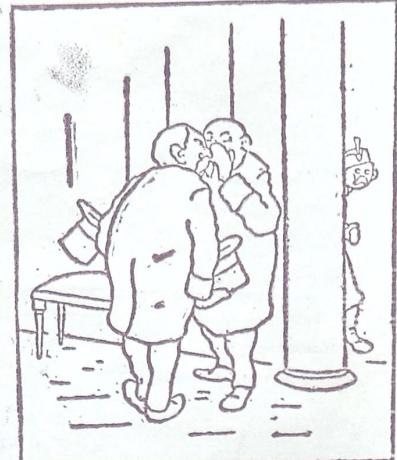
მწყემსმა მიუგა: თუ ბედაუ-რი ცხენი ხელობის კაცი მარატებელი იქ-

ექსპროპრიაცია პეტერბურგის უნივერ-
სიტეტში.

პროფ. ბორგმანი: ბ. ხულიგან! მე
თქვენ, მვრნი, სადღაც მინახისართ?

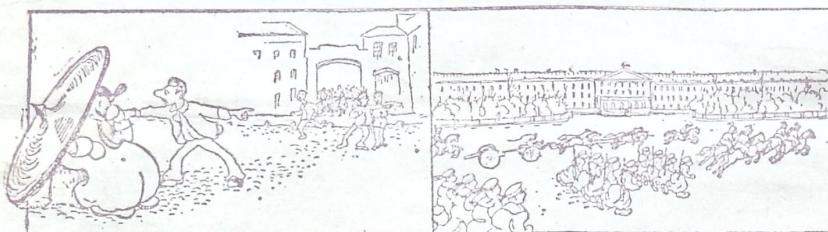
ექსპროპრიაციონი: შესაძლებელია!
ალბათ ჩხრეკის დროს გამიიწყობით.

— სემაშკის დაეძებენ... არიქა, თავს
უშველოთ!

— მერე შენ რა?.. შენ ხომ სემაშკი
არა ხარი!

— „კამენდატსკი უპრავლენაში“ მი-
გათხევენ და მოლი და დაუმტკიცე, რომ
იყანოვი ბრძანდები!

ექსპროპრიაცია პეტერბურგის უნივერსიტეტში.

ნახევარი საათის შემდეგ...

ერთი საათის შემდეგ...

დეკემბერი.

(საკუთარ კორესპონდენციისაგან).

პეტერბურგი. ეჭვ გარეშემა, რომ აფ-
ხარული საკოთხი ასე გადაწყვდება: სიბი
არშინ მიწა არავის დაეკავოს, ვისაც
მიწა არა აქვს, რომა მოკვდება. ეს მიწა
ძალათი უნდა ჩამოქროვა ადგილის პა-
ტრიონებს, ხოლო სსკილენების საკითხი ამ სახით
გადაწყვდება, იქნიეთ სარული იმედი.

ზოთი. უმუშევარ მუშების ბიუროს
კარგებთან მოკვედი. ჩემ თვალ წინ მოუ-
შავ მუშები შემწერ გაქვებს გიახლებო-
დება, მე კი ტუჩებზე შემიქ ძალიერით
ნერწყვა გაიღმიდობა და ელდიო ასი
მეტაც და მოკვედი. რაადა ამისთანა ერ-
თობა, რომ ერთს ახრისას მეტის გეტრ
ჭამით და მეორეს კი შიმშილით.?

შუთაისი. ბ. გ. ზდანოვის მე IX
„სიერთოსტვის“ უზადებენ (სოლომონ,
ივანე და ძმინი მანი) გვარევინს, მაგ-
რამ ჯერ ბჟიბა იმაზე აქვთ — ეკლის
იყოს თუ ვარების.

პეტერბურგი. პურიშვევის დაეკარგა
თვისი საკუთარი მელოტი თავი. პოვო-
რა კურუშებინი თავ-გამოლებით ექვს და
შეუმტკიცებოთ ერთ ძალასაც არ უშვებს.
უნიც უნახას, პირდება — „პატრიმიკე-
ბის“ რაზმი მიღებას და ურიების ავლა-
დიდებით დაჯილდოებას.

კვირილა. ყერილის ერთი ობერ ხუ-
ლიობი კიდევ მიერატა.

იქიდანც. დღეს დაკეტეს გლეხთა სა-
ვაჭრო ამხანაგობის „იმერეთი“-ს კანტო-
რა, ყირილის ვაკრების „დანისის“ გა-
მო. ხულიგანი ვაკრები დღის აღტაუ-
ბით მიეცება მანსევტ ვის გინ კარგულებას.

ბელაგორი. ბელაგორის ბოქაულ
თანაშემწეს ივ. მიეკლაძეს, ღვრნის სი-
სათვის, ქლების შეურაცხყაფისათვეს
ინტელიგენტების ცემ-ტექნიკისათვეს გ
ულია... აღმირალობა, ამბობენ მაკარ
თან გამგზავრებას აპირობს...

გამომცემელი თინა ბაქრაძე.